

ΠΡΟΣ ΕΦΕΣΙΟΥΣ

Salutation

1:1 Παῦλος, ἀπόστολος Ἰησοῦ Χριστοῦ¹ διὰ θελήματος Θεοῦ, τοῖς ἁγίοις τοῖς οὖσιν ἐν Ἐφέσῳ,² καὶ πιστοῖς ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ· **2** Χάρις ὑμῖν καὶ εἰρήνη ἀπὸ Θεοῦ Πατρὸς ἡμῶν καὶ Κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ.

Some concentrated theology

A paean of doctrinal praise

1:3 Εὐλογητὸς ὁ Θεὸς καὶ Πατὴρ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὁ εὐλογήσας ἡμᾶς ἐν πάσῃ εὐλογίᾳ πνευματικῇ ἐν τοῖς ἐπουρανίοις ἐν Χριστῷ· **4** καθὼς³ ἐξελέξατο ἡμᾶς ἐν αὐτῷ πρὸ καταβολῆς κόσμου, εἶναι ἡμᾶς ἁγίους καὶ ἀμώμους κατενώπιον αὐτοῦ, ἐν ἀγάπῃ, **5** προορίσας ἡμᾶς εἰς υἰοθεσίαν διὰ Ἰησοῦ Χριστοῦ, εἰς αὐτόν, κατὰ τὴν εὐδοκίαν τοῦ θελήματος αὐτοῦ, **6** εἰς ἔπαινον δόξης τῆς χάριτος αὐτοῦ, ἐν ᾗ⁴ ἐχαρίτωσεν ἡμᾶς ἐν τῷ ἡγαπημένῳ· **7** ἐν ᾧ ἔχομεν τὴν ἀπολύτρωσιν διὰ τοῦ αἵματος αὐτοῦ, τὴν ἄφεσιν τῶν παραπτωμάτων, κατὰ τὸν πλοῦτον⁵ τῆς χάριτος αὐτοῦ, **8** ᾗς ἐπερίσσευσεν εἰς ἡμᾶς ἐν πάσῃ σοφίᾳ καὶ φρονήσει, **9** γνωρίσας ἡμῖν τὸ μυστήριον τοῦ θελήματος αὐτοῦ, κατὰ τὴν εὐδοκίαν αὐτοῦ ἣν προέθετο ἐν αὐτῷ, **10** εἰς οἰκονομίαν τοῦ πληρώματος τῶν καιρῶν, ἀνακεφαλαιώσασθαι τὰ πάντα ἐν τῷ Χριστῷ—τὰ ἐπὶ⁶ τοῖς οὐρανοῖς καὶ τὰ ἐπὶ τῆς γῆς—ἐν αὐτῷ, **11** ἐν ᾧ καὶ ἐκκληρώθημεν, προορισθέντες κατὰ πρόθεσιν τοῦ τὰ πάντα ἐνεργοῦντος κατὰ τὴν βουλὴν τοῦ θελήματος αὐτοῦ, **12** εἰς τὸ εἶναι ἡμᾶς εἰς ἔπαινον τῆς⁷ δόξης αὐτοῦ, τοὺς προηλπικότας ἐν τῷ Χριστῷ· **13** ἐν ᾧ καί, ἡμεῖς⁸ ἀκούσαντες τὸν λόγον τῆς ἀληθείας—τὸ εὐαγγέλιον τῆς σωτηρίας ὑμῶν· ἐν ᾧ, καὶ πιστεύσαντες, ἐσφραγίσθητε τῷ Πνεύματι τῆς ἐπαγγελίας τῷ Ἁγίῳ, **14** ὅς⁹ ἐστὶν ἄρραβὼν τῆς κληρονομίας ἡμῶν εἰς ἀπολύτρωσιν τῆς περιποιήσεως, εἰς ἔπαινον τῆς δόξης αὐτοῦ.

Some doctrinal praying

15 Διὰ τοῦτο καὶ γὰρ, ἀκούσας τὴν καθ' ὑμᾶς πίστιν ἐν τῷ Κυρίῳ Ἰησοῦ καὶ τὴν ἀγάπην τὴν εἰς πάντας τοὺς ἁγίους,¹⁰ **16** οὐ παύομαι εὐχαριστῶν ὑπὲρ

¹ ἰησου χριστου f³⁵ xA [98%] RP, HF, OC, TR, CP | ~ 21 P⁴⁶B [2%] NU

² ἐν ἐφεσῳ f³⁵ (A) (99.2%) RP, HF, OC, TR, CP[N]U | --- (P⁴⁶)xB (0.8%)

³ καθὼς *rell* | 1 καὶ OC

⁴ ἐν ᾗ f³⁵ [94%] RP, HF, OC, TR, CP | ἡς P⁴⁶xA, B [6%] NU | two other readings

⁵ τὸν πλοῦτον f³⁵ [98%] RP, HF, OC, TR, CP | τὸ πλοῦτος P⁴⁶xA, B [2%] NU | one other reading

⁶ ἐπὶ f³⁵ P⁴⁶xB [83%] RP, HF, OC, NU | ἐν A [15%] CP | τε ἐν [2%] TR

⁷ τῆς f³⁵ A [25%] TR | --- xB [75%] RP, HF, OC, CP, NU

⁸ ἡμεῖς f³⁵ A [70%] | ὑμεῖς P⁴⁶xB [30%] RP, HF, OC, TR, CP, NU

⁹ ὅς f³⁵ x [93%] RP, HF, OC, TR, CP | ο P⁴⁶A, B [7%] NU

¹⁰ ἀγαπῶν τὴν εἰς πάντας τοὺς ἁγίους f³⁵ (94.4%) RP, HF, OC, TR, CP, NU | 3456 P⁴⁶xA, B

ὕμῶν, μνείαν ὑμῶν¹ ποιούμενος ἐπὶ τῶν προσευχῶν μου· **17** ἵνα ὁ Θεὸς τοῦ Κυρίου ἡμῶν, Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὁ Πατὴρ τῆς δόξης, δῶῃ ὑμῖν πνεῦμα σοφίας καὶ ἀποκαλύψεως ἐν ἐπιγνώσει αὐτοῦ, **18** πεφωτισμένους τοὺς ὀφθαλμοὺς τῆς καρδίας² ὑμῶν,³ εἰς τὸ εἰδέναι ὑμᾶς τίς ἐστὶν ἡ ἐλπίς τῆς κλήσεως αὐτοῦ, καὶ⁴ τίς ὁ πλοῦτος τῆς δόξης τῆς κληρονομίας αὐτοῦ ἐν τοῖς ἀγίοις, **19** καὶ τί τὸ ὑπερβάλλον μέγεθος τῆς δυνάμεως αὐτοῦ εἰς ἡμᾶς τοὺς πιστεύοντας, κατὰ τὴν ἐνέργειαν τοῦ κράτους τῆς ἰσχύος αὐτοῦ **20** ἣν ἐνήργησεν ἐν τῷ Χριστῷ ἐγείρας αὐτὸν ἐκ τῶν⁵ νεκρῶν καὶ ἐκάθισεν⁶ ἐν δεξιᾷ αὐτοῦ, ἐν τοῖς ἐπουρανίοις, **21** ὑπεράνω πάσης ἀρχῆς καὶ ἐξουσίας καὶ δυνάμεως καὶ κυριότητος—καὶ παντὸς ὀνόματος ὀνομαζομένου, οὐ μόνον ἐν τῷ αἰῶνι τούτῳ ἀλλὰ καὶ ἐν τῷ μέλλοντι. **22** Καὶ πάντα ὑπέταξεν ὑπὸ τοὺς πόδας αὐτοῦ, καὶ αὐτὸν ἔδωκεν κεφαλὴν ὑπὲρ πάντα τῇ Ἐκκλησίᾳ, **23** ἣτις ἐστὶν τὸ σῶμα αὐτοῦ, τὸ πλήρωμα τοῦ τὰ⁷ πάντα ἐν πᾶσιν πληρουμένου.

Our position in Christ

2:1 Καὶ ὑμᾶς, ὄντας νεκροὺς τοῖς παραπτώμασιν καὶ ταῖς ἁμαρτίαις,⁸ **2** ἐν αἷς ποτε περιπατήσατε, κατὰ τὸν Αἰῶνα τοῦ κόσμου τούτου, κατὰ τὸν ἄρχοντα τῆς ἐξουσίας τοῦ ἀέρος, τοῦ πνεύματος τοῦ νῦν ἐνεργοῦντος ἐν τοῖς υἱοῖς τῆς ἀπειθείας· **3** ἐν οἷς καὶ ἡμεῖς πάντες ἀνεστράφημέν ποτε ἐν ταῖς ἐπιθυμίαις τῆς σαρκὸς ἡμῶν, ποιοῦντες τὰ θελήματα τῆς σαρκὸς καὶ τῶν διανοιῶν, καὶ ἤμεν⁹ τέκνα φύσει ὀργῆς, ὡς καὶ οἱ λοιποί. **4** Ὁ δὲ Θεός—πλούσιος ὢν ἐν ἐλέει, διὰ τὴν πολλὴν ἀγάπην αὐτοῦ ἣν ἠγάπησεν ἡμᾶς, **5** καὶ ὄντας ἡμᾶς νεκροὺς τοῖς παραπτώμασιν—συνεζωοποίησεν τῷ Χριστῷ (χάριτί ἐστε σεσωσμένοι) **6** καὶ συνήγειρεν καὶ συνεκάθισεν ἐν τοῖς ἐπουρανίοις ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ, **7** ἵνα ἐνδείξηται ἐν τοῖς αἰῶσιν τοῖς ἐπερχομένοις τὸν ὑπερβάλλοντα πλοῦτον¹⁰ τῆς χάριτος αὐτοῦ, ἐν χρηστότητι ἐφ’ ἡμᾶς ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ. **8** Τῇ γὰρ χάριτί ἐστε σεσωσμένοι, διὰ τῆς¹¹ πίστεως—καὶ τοῦτο οὐκ ἐξ ὑμῶν, Θεοῦ τὸ δῶρον—**9** οὐκ ἐξ ἔργων, ἵνα μὴ τις καυχῆσται. **10** Αὐτοῦ γὰρ ἐσμεν ποίημα, κτισθέντες

(1.3%) | ~ 34561 (3.8%) | three other variants (0.5%) (The ‘Alexandrian’ variant is an easy case of homoioteleuton.)

¹ ὑμῶν **f**³⁵ (94%) RP, HF, OC, TR, CP | --- **P**⁴⁶ **XA**, B (5%) NU | two other readings (1%)

² καρδίας *rell* | διανοίας [3%] TR

³ ὑμῶν **f**³⁵ **XA** [98%] RP, HF, OC, TR, CP [NU] | --- **P**⁴⁶ **B** [1%] | two other readings

⁴ καὶ **f**³⁵ [97%] RP, HF, OC, TR, CP | --- **P**⁴⁶ **XA**, B [3%] NU

⁵ τῶν **f**³⁵ **P**⁴⁶ [85%] RP, HF, CP | --- **XA**, B [15%] OC, TR, NU

⁶ ἐκάθισεν **f**³⁵ (86%) RP, HF, OC, TR, CP | ἐκαθήσεν (4.3%) | καθίσας **P**⁹² **B** (5.1%) NU | καθίσας (1.3%) | καθίσας αὐτὸν **XA** (2.5%) | two other variants (0.6%)

⁷ τα *rell* | --- [3%] TR

⁸ ἁμαρτίαις **f**³⁵ [91%] RP, HF, OC, TR, CP | 1 ὑμῶν **P**⁴⁶ **XB** [9%] NU | 1 αὐτῶν A

⁹ ἡμεν **f**³⁵ A [98.5%] RP, HF, OC, TR, CP | ἡμεθα **P**⁴⁶ **XB** [1.5%] NU | one other reading

¹⁰ τὸν υπερβαλλοντα πλοῦτον **f**³⁵ (95.8%) RP, HF, OC, TR, CP | τὸ υπερβαλλον πλοῦτος **P**⁴⁶ **A**, B (2.7%) NU | omit whole verse or more **X** (1.5%)

¹¹ τῆς **f**³⁵ A [96%] RP, HF, OC, TR, CP | --- **XB** [4%] NU

ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ ἐπὶ ἔργοις ἀγαθοῖς, οἷς προητοίμασεν ὁ Θεὸς ἵνα ἐν αὐτοῖς περιπατήσωμεν.

Once far, now near in Christ

11 Διό, μνημονεύετε ὅτι ὑμεῖς ποτε¹ τὰ ἔθνη ἐν σαρκί—οἱ λεγόμενοι ἀκροβυστία ὑπὸ τῆς λεγομένης περιτομῆς (ἐν σαρκὶ χειροποιήτου)—**12** ὅτι ἦτε ἐν² τῷ καιρῷ ἐκείνῳ χωρὶς Χριστοῦ, ἀπηλλοτριωμένοι τῆς πολιτείας τοῦ Ἰσραὴλ καὶ ξένοι τῶν διαθηκῶν τῆς ἐπαγγελίας, ἐλπίδα μὴ ἔχοντες καὶ ἄθεοι ἐν τῷ κόσμῳ. **13** Νυνὶ δὲ ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ ὑμεῖς οἱ ποτε ὄντες μακρὰν ἐγγὺς ἐγενήθητε³ ἐν τῷ αἵματι τοῦ Χριστοῦ.

Two into one

14 Αὐτὸς γάρ ἐστιν ἡ εἰρήνη ἡμῶν, ὁ ποιήσας τὰ ἀμφότερα ἐν καὶ τὸ μεσότοιχον⁴ τοῦ φραγμοῦ λύσας, **15** τὴν ἔχθραν ἐν τῇ σαρκὶ αὐτοῦ, τὸν νόμον τῶν ἐντολῶν ἐν δόγμασιν καταργήσας, ἵνα τοὺς δύο κτίσῃ ἐν ἑαυτῷ⁵ εἰς ἓνα καινὸν ἄνθρωπον (ποιῶν εἰρήνην), **16** καὶ ἀποκαταλλάξῃ⁶ τοὺς ἀμφοτέρους ἐν ἐνὶ σώματι τῷ Θεῷ διὰ τοῦ σταυροῦ (ἀποκτείνας τὴν ἔχθραν ἐν αὐτῷ). **17** Καὶ ἐλθὼν εὐηγγελίσαστο εἰρήνην ἡμῖν,⁷ τοῖς μακρὰν καὶ⁸ τοῖς ἐγγύς, **18** ὅτι δι' αὐτοῦ ἔχομεν τὴν προσαγωγὴν οἱ ἀμφοτέροι ἐν ἐνὶ Πνεύματι πρὸς τὸν Πατέρα.

19 Ἄρα οὖν, οὐκέτι ἐστὲ ξένοι καὶ πάροικοι, ἀλλὰ⁹ συμπολιταὶ τῶν ἁγίων καὶ οἰκεῖοι τοῦ Θεοῦ, **20** ἐποικοδομηθέντες ἐπὶ τῷ θεμελίῳ τῶν ἀποστόλων καὶ προφητῶν, ὄντος¹⁰ ἀκρογωνιαίου αὐτοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ.¹¹ **21** ἐν ᾧ πᾶσα¹² οἰκοδομή, συναρμολογουμένη, αὖξαι εἰς ναὸν ἅγιον ἐν Κυρίῳ· **22** ἐν ᾧ καὶ ὑμεῖς συνοικοδομεῖσθε εἰς κατοικητήριον τοῦ Θεοῦ ἐν πνεύματι.

The ‘secret’ revealed to Paul

3:1 Τούτου χάριν ἐγώ, Παῦλος, ὁ δέσμιος τοῦ Χριστοῦ Ἰησοῦ¹³ ὑπὲρ ὑμῶν

¹ ὑμεῖς ποτε **f**³⁵ [95%] RP, HF, OC, TR, CP | ~ 21 P⁴⁶ **κ**A, B [5%] NU | two other readings

² ἐν **f**³⁵ P⁴⁶ [98%] RP, HF, OC, TR, CP | --- **κ**A, B [2%] NU

³ ἐγγὺς ἐγενήθητε **f**³⁵ [95%] RP, HF, OC, TR, CP | ~ 21 (P⁴⁶) **κ**A, B [5%] NU

⁴ μεσοτοιχον *rell* | μεσοτυchon [10%]

⁵ ἐαυτῷ **f**³⁵ [95%] RP, HF, OC, TR, CP | αὐτῷ P⁴⁶ **κ**A, B [5%] NU

⁶ ἀποκαταλλάξῃ *rell* | ἀποκαταλλάξει [10%]

⁷ ἡμῖν **f**³⁵ [40%] | ὑμῖν P⁴⁶ **κ**A, B [60%] RP, HF, OC, TR, CP, NU

⁸ καὶ **f**³⁵ (93.4%) RP, HF, OC, TR, CP | 1 εἰρηνην P⁴⁶ **κ**A, B (6.3%) NU | --- (0.3%)

⁹ ἀλλὰ **f**³⁵ [96%] RP, HF, OC, TR, CP | 1 ἐστε **κ**B [0.5%] NU | ἀλλ ἐστε A, C [3%] | 1 καὶ [0.5%]

¹⁰ ὄντος *rell* | ὄντως [10%]

¹¹ αὐτοῦ ἰησοῦ χριστοῦ **f**³⁵ C [96.5%] RP, HF, OC, TR, CP | ~ 132 A, B [3%] NU | τοῦ 3 **κ** [0.5%]

¹² πᾶσα **f**³⁵ **κ**B [95%] RP, HF, OC, CP, NU | 1 ἡ A, C [5%] TR

¹³ ἰησοῦ **f**³⁵ P⁴⁶ A, B(C) [98%] RP, HF, OC, TR, CP[NU] | --- **κ** [2%]

τῶν ἐθνῶν¹—2 εἰ γε² ἠκούσατε τὴν οἰκονομίαν τῆς χάριτος τοῦ Θεοῦ τῆς δοθείσης μοι εἰς ὑμᾶς, 3 ὅτι³ κατὰ ἀποκάλυψιν ἐγνώρισέν⁴ μοι τὸ μυστήριον (καθὼς προέγραψα ἐν ὀλίγῳ, 4 πρὸς ὃ δύνασθε, ἀναγινώσκοντες, νοῆσαι τὴν σύνεσίν μου ἐν τῷ μυστηρίῳ τοῦ Χριστοῦ), 5 ὃ⁵ ἑτέραις γενεαῖς οὐκ ἐγνώρισθη τοῖς υἱοῖς τῶν ἀνθρώπων, ὡς νῦν ἀπεκαλύφθη τοῖς ἁγίοις ἀποστόλοις αὐτοῦ καὶ προφήταις ἐν⁶ Πνεύματι·⁷ 6 εἶναι τὰ ἔθνη συγκληρονόμα καὶ σύσσωμα καὶ συμμέτοχα τῆς ἐπαγγελίας αὐτοῦ⁸ ἐν τῷ Χριστῷ⁹ διὰ τοῦ εὐαγγελίου, 7 οὗ ἐγενόμην¹⁰ διάκονος κατὰ τὴν δωρεὰν τῆς χάριτος τοῦ Θεοῦ, τὴν δοθεῖσάν¹¹ μοι κατὰ τὴν ἐνέργειαν τῆς δυνάμεως αὐτοῦ.

8 Ἐμοί, τῷ ἐλαχιστοτέρῳ πάντων¹² ἁγίων, ἐδόθη ἡ χάρις αὕτη, ἐν¹³ τοῖς ἔθνεσιν εὐαγγελίσασθαι τὸν ἀνεξιχνίαστον πλοῦτον¹⁴ τοῦ Χριστοῦ, 9 καὶ φωτίσαι πάντας¹⁵ τίς ἡ οἰκονομία¹⁶ τοῦ μυστηρίου τοῦ ἀποκεκρυμμένου ἀπὸ τῶν αἰώνων ἐν τῷ Θεῷ τῷ τὰ πάντα κτίσαντι διὰ Ἰησοῦ Χριστοῦ·¹⁷ 10 ἵνα γνωρισθῇ νῦν ταῖς ἀρχαῖς καὶ ταῖς ἐξουσίαις ἐν τοῖς ἐπουρανίοις, διὰ τῆς Ἐκκλησίας, ἡ πολυποίκιλος σοφία τοῦ Θεοῦ, 11 κατὰ πρόθεσιν τῶν αἰώνων ἣν ἐποίησεν ἐν¹⁸ Χριστῷ Ἰησοῦ τῷ Κυρίῳ ἡμῶν, 12 ἐν ᾧ ἔχομεν τὴν παρρησίαν καὶ τὴν¹⁹ προσαγωγὴν ἐν πεποιθήσει διὰ τῆς πίστεως αὐτοῦ. 13 Διὸ αἰτοῦμαι μὴ ἐκκακεῖν²⁰ ἐν ταῖς θλίψεσίν μου ὑπὲρ ὑμῶν, ἥτις ἐστὶν δόξα ὑμῶν.

Prayer

14 Τούτου χάριν κάμπτω τὰ γόνατά μου πρὸς τὸν Πατέρα τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ,²¹ 15 ἐξ οὗ πᾶσα πατριὰ ἐν οὐρανοῖς καὶ ἐπὶ γῆς

¹ τῶν ἐθνῶν *rell* | --- CP

² εἰγε *rell* | 1 καὶ CP

³ ὅτι *f*³⁵ *KA,C* [99.5%] RP,HF,OC,TR,CP[NU] | --- P⁴⁶B [0.5%]

⁴ ἐγνώρισεν *f*³⁵ [91%] RP,HF,OC,TR,CP | ἐγνώρισθη P⁴⁶*KA,B,C* [9%] NU

⁵ ο *f*³⁵ P⁴⁶*KA,B,C* [98%] RP,HF,OC,NU | 1 ἐν [2%] TR,CP

⁶ ἐν *rell* | --- CP

⁷ πνευματι *f*³⁵ P⁴⁶*KA,B,C* [95%] RP,HF,OC,TR,NU | 1 ἀγίῳ [5%] CP

⁸ αὐτοῦ *f*³⁵ [95%] RP,HF,OC,TR,CP | --- P⁴⁶*KA,B,C* [5%] NU

⁹ τῷ χριστῷ *f*³⁵ [95%] RP,HF,OC,TR,CP | 2 ἰησοῦ P⁴⁶*KA,B,C* [5%] NU

¹⁰ ἐγενόμην *f*³⁵ C [94%] RP,HF,OC,TR,CP | ἐγενήθην P⁴⁶*KA,B* [6%] NU

¹¹ τὴν δοθεῖσαν *f*³⁵ [93%] RP,HF,OC,TR,CP | τῆς δοθείσης P⁴⁶*KA,B,C,I* [7%] NU

¹² πάντων *f*³⁵ P⁴⁶*KA,B,C* [95%] RP,HF(CP)NU | 1 τῶν [5%] OC,TR (CP omits ἁγίων.)

¹³ ἐν *f*³⁵ [97%] RP,HF,OC,TR,CP | --- P⁴⁶*KA,B,C* [3%] NU

¹⁴ τὸν ἀνεξιχνίαστον πλοῦτον *f*³⁵ [98%] RP,HF,OC,TR,CP | τὸ ἀνεξιχνίαστον πλοῦτος P⁴⁶*KA,B,C* [2%] NU

¹⁵ πάντας *f*³⁵ P⁴⁶*B,C* [99%] RP,HF,OC,TR,CP[NU] | --- *KA* [1%]

¹⁶ οἰκονομία *f*³⁵ P⁴⁶*KA,B,C* [99%] RP,HF,OC,TR,CP | κοινωνία [1%] TR

¹⁷ διὰ ἰησοῦ χριστοῦ *f*³⁵ [95%] RP,HF,OC,TR,CP | --- P⁴⁶*KA,B,C* [5%] NU

¹⁸ ἐν *f*³⁵ *K* [98%] RP,HF,OC,TR,CP | 1 τῷ (P⁴⁶)A,B,C [2%] NU

¹⁹ τὴν *f*³⁵ C [98.5%] RP,HF,OC,TR,CP | --- P⁴⁶*KA,B* [1.5%] NU

²⁰ ἐκκακεῖν *f*³⁵ C [98%] RP,HF,OC,TR,CP | ἐγκακεῖν (P⁴⁶)*K(A,B)* [2%] NU

²¹ τοῦ κυρίου ἡμῶν ἰησοῦ χριστοῦ *f*³⁵ [97%] RP,HF,OC,TR,CP | --- P⁴⁶*KA,B,C* [3%] NU

ὀνομάζεται, **16** ἵνα δόῃ¹ ὑμῖν, κατὰ τὸν πλοῦτον² τῆς δόξης αὐτοῦ· δυνάμει κραταιωθῆναι διὰ τοῦ Πνεύματος αὐτοῦ εἰς τὸν ἔσω ἄνθρωπον· **17** κατοικῆσαι τὸν Χριστὸν διὰ τῆς πίστεως ἐν ταῖς καρδίαις ὑμῶν, ἐν ἀγάπῃ ἐρριζωμένοι καὶ τεθεμελιωμένοι **18** ἵνα ἐξισχύσητε καταλαβέσθαι (σὺν πᾶσιν τοῖς ἁγίοις) τί τὸ πλάτος καὶ μῆκος καὶ βάθος καὶ ὕψος·³ **19** γνῶναί τε τὴν ὑπερβάλλουσαν τῆς γνώσεως ἀγάπην τοῦ Χριστοῦ—ἵνα πληρωθῆτε εἰς πᾶν τὸ Πλήρωμα τοῦ Θεοῦ.

20 Τῷ δὲ δυναμένῳ ὑπὲρ πάντα ποιῆσαι ὑπερεκπερισσοῦ ὧν αἰτούμεθα ἢ νοοῦμεν, κατὰ τὴν δύναμιν τὴν ἐνεργουμένην ἐν ἡμῖν, **21** αὐτῷ ἡ δόξα ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ⁴ ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ, εἰς πάσας τὰς γενεὰς τοῦ αἰῶνος τῶν αἰώνων. Ἀμήν.

Putting the theology into practice

Unity

4:1 Παρακαλῶ οὖν ὑμᾶς ἐγώ, ὁ δέσμιος ἐν Κυρίῳ, ἀξίως περιπατῆσαι τῆς κλήσεως ἧς ἐκλήθητε, **2** μετὰ πάσης ταπεινοφροσύνης καὶ πραότητος,⁵ μετὰ μακροθυμίας, ἀνεχόμενοι ἀλλήλων ἐν ἀγάπῃ, **3** σπουδάζοντες τηρεῖν τὴν ἐνότητα τοῦ Πνεύματος ἐν τῷ συνδέσμῳ τῆς εἰρήνης. **4** Ἐν σῶμα καὶ ἐν Πνεῦμα (καθὼς καὶ ἐκλήθητε ἐν μιᾷ ἐλπίδι τῆς κλήσεως ὑμῶν),⁶ **5** εἰς Κύριος, μία πίστις, ἐν βάπτισμα, **6** εἰς Θεὸς καὶ Πατὴρ πάντων, ὁ ἐπὶ πάντων καὶ διὰ πάντων καὶ ἐν πᾶσιν ἡμῖν.⁷

Building up the body

7 Ἐνὶ δὲ ἐκάστῳ ἡμῶν ἐδόθη ἡ χάρις κατὰ τὸ μέτρον τῆς δωρεᾶς τοῦ Χριστοῦ. **8** Διὸ λέγει, «Ἀναβὰς εἰς ὕψος ἡχμαλώτευσεν αἰχμαλωσίαν, καὶ⁸ ἔδωκεν δόματα τοῖς ἀνθρώποις.» **9** (Τὸ δὲ «ἀνέβη» τί ἐστὶν εἰ μὴ ὅτι καὶ κατέβη πρῶτον⁹ εἰς τὰ κατώτερα μέρη¹⁰ τῆς γῆς; **10** Ὁ καταβὰς αὐτός ἐστιν καὶ ὁ ἀναβὰς ὑπεράνω πάντων τῶν οὐρανῶν, ἵνα πληρώσῃ τὰ πάντα.) **11** Καὶ αὐτὸς ἔδωκεν τοὺς μὲν ἀποστόλους, τοὺς δὲ προφήτας, τοὺς δὲ εὐαγγελιστάς, τοὺς δὲ ποιμένας καὶ διδασκάλους, **12** πρὸς τὸν καταρτισμὸν τῶν ἁγίων εἰς ἔργον διακονίας, εἰς οἰκοδομὴν τοῦ σώματος τοῦ Χριστοῦ, **13** μέχρι καταντήσομεν¹¹

¹ δωῃ f³⁵ [95%] RP, HF, OC, TR, CP | δω P⁴⁶ NA, B, C [5%] NU

² τον πλουτον f³⁵ [98%] RP, HF, OC, TR, CP | το πλουτος P⁴⁶ NA, B, C [2%] NU

³ βαθος και υψος f³⁵ NA (93.9%) RP, HF, OC, TR, CP | ~ 321 P⁴⁶ B, C, I (5.8%) NU | two other variants (0.3%)

⁴ εκκλησια f³⁵ [95%] RP, HF, OC, TR, CP | 1 και P⁴⁶ NA, B, C [5%] NU

⁵ πραοτητος f³⁵ A [98%] RP, HF, OC, TR, CP | πραυτητος NB, C [2%] NU

⁶ υμων rell | ημων [5%] CP

⁷ ημιν f³⁵ [92%] RP, HF, OC, CP | υμιν [4%] TR | --- P⁴⁶ NA, B, C [4%] NU

⁸ και f³⁵ B, C [98%] RP, HF, OC, TR, CP | --- P⁴⁶ NA [2%] NU

⁹ πρωτον f³⁵ B (96.3%) RP, HF, OC, TR, CP | πρωτερον (0.7%) | --- (P⁴⁶) NA, C, I (3%) NU

¹⁰ μερη f³⁵ NA, B, C [99.5%] RP, HF, OC, TR, CP [NU] | --- P⁴⁶ [0.5%]

¹¹ καταντησομεν f³⁵ [50%] CP | καταντησωμεν P⁴⁶ NA, B, C [50%] RP, HF, OC, TR, NU

οἱ πάντες εἰς τὴν ἐνότητα τῆς πίστεως καὶ τῆς ἐπιγνώσεως τοῦ Υἱοῦ τοῦ Θεοῦ, εἰς ἄνδρα τέλειον, εἰς μέτρον ἡλικίας τοῦ πληρώματος τοῦ Χριστοῦ· **14** ἵνα μηκέτι ὦμεν νήπιοι, κλυδωνιζόμενοι καὶ περιφερόμενοι παντὶ ἀνέμῳ τῆς διδασκαλίας, ἐν τῇ κυβείᾳ τῶν ἀνθρώπων ἐν πανουργίᾳ πρὸς τὴν μεθοδεῖαν¹ τῆς πλάνης· **15** ἀληθεύοντες δὲ ἐν ἀγάπῃ, αὐξήσωμεν εἰς αὐτὸν τὰ πάντα ὅς ἐστιν ἡ κεφαλὴ, ὁ Χριστός·² **16** ἐξ οὗ πᾶν τὸ σῶμα, συναρμολογούμενον καὶ συμβιβαζόμενον διὰ πάσης ἀφῆς τῆς ἐπιχορηγίας, κατ' ἐνέργειαν ἐν μέτρῳ ἐνδὸς ἐκάστου μέρους, τὴν αὔξησιν τοῦ σώματος ποιεῖται³ εἰς οἰκοδομὴν ἑαυτοῦ ἐν ἀγάπῃ.

Put away the old, put on the new

17 Τοῦτο οὖν, λέγω καὶ μαρτύρομαι ἐν Κυρίῳ· μηκέτι ὑμᾶς περιπατεῖν καθὼς καὶ τὰ λοιπὰ⁴ ἔθνη περιπατεῖ, ἐν ματαιότητι τοῦ νοῦς αὐτῶν, **18** ἐσκοτισμένοι⁵ τῇ διανοίᾳ, ὄντες ἀπηλλοτριωμένοι τῆς ζωῆς τοῦ Θεοῦ, διὰ τὴν ἄγνοιαν τὴν οὖσαν ἐν αὐτοῖς διὰ τὴν πώρωσιν τῆς καρδίας αὐτῶν, **19** οἵτινες, ἀπηλγνότες, ἑαυτοὺς παρέδωκαν τῇ ἀσελγείᾳ, εἰς ἐργασίαν ἀκαθαρσίας πάσης ἐν πλεονεξίᾳ. **20** Ὑμεῖς δὲ οὐχ οὕτως ἐμάθετε τὸν Χριστόν—**21** εἶγε αὐτὸν ἠκούσατε καὶ ἐν αὐτῷ ἐδιδάχθητε (καθὼς ἐστιν ἀλήθεια ἐν τῷ Ἰησοῦ)· **22** ἀποθέσθαι ὑμᾶς, κατὰ τὴν προτέραν ἀναστροφὴν, τὸν παλαιὸν ἄνθρωπον (τὸν φθειρόμενον κατὰ τὰς ἐπιθυμίας τῆς ἀπάτης), **23** ἀνανεοῦσθαι δὲ τῷ πνεύματι τοῦ νοῦς ὑμῶν, **24** καὶ ἐνδύσασθαι τὸν καινὸν ἄνθρωπον, τὸν κατὰ Θεὸν κτισθέντα, ἐν δικαιοσύνῃ καὶ ὁσιότητι τῆς ἀληθείας.

Practical instruction

25 Διό, ἀποθέμενοι τὸ ψεῦδος, λαλεῖτε ἀλήθειαν ἕκαστος μετὰ τοῦ πλησίον αὐτοῦ, ὅτι ἐσμέν ἀλλήλων μέλη. **26** Ὁργίζεσθε καὶ μὴ ἁμαρτάνετε· ὁ ἥλιος μὴ ἐπιδυέτω ἐπὶ τῷ⁶ παροργισμῷ ὑμῶν, **27** μηδὲ⁷ δίδοτε τόπον τῷ διαβόλῳ. **28** Ὁ κλέπτων μηκέτι κλεπτέτω, μᾶλλον δὲ κοπιάτω, ἐργαζόμενος τὸ ἀγαθὸν ταῖς χερσίν,⁸ ἵνα ἔχη μεταδιδόναι τῷ χρεῖαν ἔχοντι. **29** Πᾶς λόγος σαπρὸς ἐκ τοῦ στόματος ὑμῶν μὴ ἐκπο-ρευέσθω, ἀλλ'⁹ εἴ τις ἀγαθὸς πρὸς οἰκοδομὴν, τῆς χρείας, ἵνα δῷ χάριν τοῖς ἀκούουσιν. **30** Καὶ μὴ λυπεῖτε τὸ

¹ μεθοδεῖαν **f**³⁵ C [50%] RP, HF, OC, TR, NU | μεθοδιαν **xB** [50%] CP | μεθοδίας A | one other reading

² ο χριστος **f**³⁵ [97%] RP, HF, OC, TR, CP | 2 **xA, B, C** [3%] NU | του χριστου **P**⁴⁶

³ ποιεται *rell* | ποιηται [2%] CP | ποιητε A [5%]

⁴ λοιπα **f**³⁵ (91.8%) RP, HF, OC, TR, CP | --- **P**⁴⁶**xA, B, I** (5.3%) NU | part of a long omission (2.8%)

⁵ εσκοτισμενοι **f**³⁵ [99%] RP, HF, OC, TR, CP | εσκοτωμενοι **P**^{46, 49}**xA, B, I** [1%] NU

⁶ τω **f**³⁵ [99%] RP, HF, OC, TR, CP [NU] | --- **P**⁴⁹**xA, B** [1%]

⁷ μηδε **f**³⁵ **P**⁴⁶**xA, B** [95%] RP, HF, OC, CP, NU | μητε [5%] TR

⁸ το αγαθον ταις χερσιν **f**³⁵ (71.7%) RP, HF, OC, TR | 123 ιδιαις 4 (16%) CP | 12 εν 34 (2%) | ~ 3412 **P**^{46, 49}**B, I** (1.5%) | ~ 3 ιδιαις 412 **xA** (7%) [NU] | 12 (0.8%) | four other variants (1%)

⁹ αλλ *rell* ECM | αλλα B [1%] NU

Πνεῦμα τὸ Ἅγιον τοῦ Θεοῦ, ἐν ᾧ ἐσφραγίσθητε εἰς ἡμέραν ἀπολυτρώσεως.
31 Πᾶσα πικρία καὶ θυμὸς καὶ ὀργὴ καὶ κραυγὴ καὶ βλασφημία ἀρθήτω ἀφ’
ὕμῶν, σὺν πάσῃ κακίᾳ. **32** Γίνεσθε δὲ¹ εἰς ἀλλήλους χρηστοί, εὐσπλαγχνοί,
χαριζόμενοι ἑαυτοῖς, καθὼς καὶ ὁ Θεὸς ἐν Χριστῷ² ἐχαρίσατο ὑμῖν.³

Walk in love

5:1 Γίνεσθε οὖν μιμηταὶ τοῦ Θεοῦ ὡς τέκνα ἀγαπητά, **2** καὶ περιπατεῖτε
ἐν ἀγάπῃ, καθὼς καὶ ὁ Χριστὸς ἠγάπησεν ἡμᾶς καὶ παρέδωκεν ἑαυτὸν ὑπὲρ
ἡμῶν, προσφορὰν καὶ θυσίαν τῷ Θεῷ εἰς ὁσμὴν εὐωδίας. **3** Πορνεία δὲ καὶ
πᾶσα ἀκαθαρσία⁴ ἢ πλεονεξία μηδὲ ὀνομαζέσθω ἐν ὑμῖν (καθὼς πρέπει ἁγίοις)·
4 καὶ αἰσχροτήης καὶ μωρολογία ἢ εὐτραπेलία (τὰ οὐκ ἀνήκοντα),⁵ ἀλλὰ
μᾶλλον εὐχαριστία. **5** Τοῦτο γάρ ἴστε⁶ γινώσκοντες ὅτι· πᾶς πόρνος ἢ
ἀκάθαρτος ἢ πλεονέκτης (ὅς⁷ ἐστὶν εἰδωλολάτρης), οὐκ ἔχει κληρονομίαν ἐν
τῇ βασιλείᾳ τοῦ Χριστοῦ καὶ Θεοῦ. **6** Μηδεὶς ὑμᾶς ἀπατάτω κενοῖς λόγοις, διὰ
ταῦτα γὰρ ἔρχεται ἡ ὀργὴ τοῦ Θεοῦ ἐπὶ τοὺς υἱοὺς τῆς ἀπειθείας. **7** Μὴ οὖν
γίνεσθε συμμέτοχοι αὐτῶν **8**—ἦτε γάρ ποτε σκότος, νῦν δὲ φῶς ἐν Κυρίῳ.

Walk in light

Ὡς τέκνα φωτὸς περιπατεῖτε **9** (ὁ γὰρ καρπὸς τοῦ Πνεύματος⁸ ἐν πάσῃ
ἀγαθωσύνῃ καὶ δικαιοσύνῃ καὶ ἀληθείᾳ), **10** δοκιμάζοντες τί ἐστὶν εὐάρεστον
τῷ Κυρίῳ. **11** Καὶ μὴ συγκοινωνεῖτε τοῖς ἔργοις τοῖς ἀκάρποις τοῦ σκότους,
μᾶλλον δὲ καὶ ἐλέγχετε. **12** (Τὰ γὰρ κρυφῇ γινόμενα ὑπ’ αὐτῶν αἰσχρόν ἐστὶν
καὶ λέγειν.) **13** Τὰ δὲ πάντα, ἐλεγχόμενα, ὑπὸ τοῦ φωτὸς φανεροῦνται, πᾶν γὰρ
τὸ φανερούμενον φῶς ἐστὶν. **14** Διὸ λέγει· «Ἐγείραι,⁹ ὁ καθεύδων, καὶ ἀνάστα
ἐκ τῶν νεκρῶν, καὶ ἐπιφαύσει σοι ὁ Χριστός.»

Walk in wisdom

15 Βλέπετε οὖν πῶς ἀκριβῶς¹⁰ περιπατεῖτε, μὴ ὡς ἄσοφοι ἀλλ’ ὡς σοφοί,
16 ἐξαγοραζόμενοι τὸν καιρὸν, ὅτι αἱ ἡμέραι πονηραὶ εἰσιν. **17** Διὰ τοῦτο μὴ
γίνεσθε ἄφρονες, ἀλλὰ συνιέντες¹¹ τί τὸ θέλημα τοῦ Κυρίου. **18** Καὶ μὴ
μεθύσκεσθε οἴνῳ, ἐν ᾧ ἐστὶν ἀσωτία· ἀλλὰ πληροῦσθε ἐν Πνεύματι,

¹ δε f³⁵ P⁴⁹XA [96%] RP,HF,OC,TR,CP[NU] | --- P⁴⁶B [3%] | ουν [1%]

² θεος εν χριστω *rell* | χριστος [2%] CP

³ υμιν f³⁵ P⁴⁶XA [35%] TR,NU | ημιν P⁴⁹B [65%] RP,HF,OC,CP

⁴ πασα ακαθαρσια f³⁵ [96%] RP,HF,OC,TR,CP | ~ 21 P⁴⁶XA,B [3%] NU | 1 [1%]

⁵ τα ουκ ανηκοντα f³⁵ [95%] RP,HF,OC,TR,CP | α 2 ανηκεν P⁴⁶XA,B [5%] NU

⁶ ιστε f³⁵ P⁴⁶XA,B [30%] NU | εστε [70%] RP,HF,OC,TR,CP

⁷ ος f³⁵ A [96%] RP,HF,OC,TR,CP | ο P⁴⁶XB [4%] NU

⁸ πνευματος f³⁵ P⁴⁶ (94.2%) RP,HF,OC,TR,CP | φωτος P⁴⁹XA,B,I (5.3%) NU | three other variants (0.5%)

⁹ εγειραι f³⁵ [50%] TR,CP | εγειρε P⁴⁶XA,B [50%] RP,HF,OC,NU

¹⁰ πως ακριβως f³⁵ (A) [97%] RP,HF,OC,TR,CP | ~ 21 P⁴⁶XB [3%] NU

¹¹ συνιεντες f³⁵ [94%] RP,HF,OC,TR,CP | συνιετε P⁴⁶XA,B [5%] NU | συνιοντες [1%]

19 λαλοῦντες ἑαυτοῖς¹ ψαλμοῖς καὶ ὕμνοις καὶ ᾠδαῖς πνευματικαῖς, ᾄδοντες καὶ ψάλλοντες ἐν τῇ καρδίᾳ² ὑμῶν τῷ Κυρίῳ· **20** εὐχαριστοῦντες πάντοτε ὑπὲρ πάντων, ἐν ὀνόματι τοῦ Κυρίου ἡμῶν, Ἰησοῦ Χριστοῦ, τῷ Θεῷ καὶ Πατρί, **21** ὑποτασσόμενοι ἀλλήλοις ἐν φόβῳ Θεοῦ.³

Relationships within the home

About wives

5:22 Αἱ γυναῖκες, τοῖς ἰδίοις ἀνδράσιν ὑποτάσσεσθε,⁴ ὡς τῷ Κυρίῳ, **23** ὅτι⁵ ἀνὴρ ἐστὶν κεφαλὴ τῆς γυναικὸς ὡς καὶ ὁ Χριστὸς Κεφαλὴ τῆς Ἐκκλησίας—καὶ αὐτός ἐστιν⁶ Σωτὴρ τοῦ σώματος. **24** Ἀλλ’⁷ ὥσπερ⁸ ἡ Ἐκκλησία ὑποτάσσεται τῷ Χριστῷ, οὕτως καὶ αἱ γυναῖκες τοῖς ἰδίοις⁹ ἀνδράσιν ἐν παντί.

About husbands

25 Οἱ ἄνδρες, ἀγαπᾶτε τὰς γυναῖκας ἑαυτῶν¹⁰ καθὼς καὶ ὁ Χριστὸς ἠγάπησεν τὴν Ἐκκλησίαν καὶ ἑαυτὸν παρέδωκεν ὑπὲρ αὐτῆς, **26** ἵνα αὐτὴν ἀγιάσῃ, καθαρίσας τῷ λουτρῷ τοῦ ὕδατος· ἐν ῥήματι, **27** ἵνα παραστήσῃ αὐτὴν¹¹ ἑαυτῷ—ἐνδοξον τὴν ἐκκλησίαν—μὴ ἔχουσαν σπίλον ἢ ῥυτίδα ἢ τι τῶν τοιούτων, ἀλλ’ ἵνα ᾖ ἁγία καὶ ἄμωμος. **28** Οὕτως ὀφείλουσιν οἱ ἄνδρες¹² ἀγαπᾶν τὰς ἑαυτῶν γυναῖκας ὡς τὰ ἑαυτῶν σώματα· ὁ ἀγαπῶν τὴν ἑαυτοῦ γυναῖκα ἑαυτὸν ἀγαπᾷ. **29** Οὐδεὶς γάρ ποτε τὴν ἑαυτοῦ σάρκα ἐμίσησεν· ἀλλὰ¹³ ἐκτρέφει καὶ θάλπει αὐτήν, καθὼς καὶ ὁ Κύριος¹⁴ τὴν Ἐκκλησίαν **30**—ὅτι μέλη ἐσμὲν τοῦ σώματος αὐτοῦ, ἐκ τῆς σαρκὸς αὐτοῦ καὶ ἐκ τῶν ὀστέων αὐτοῦ.¹⁵

¹ εαυτοῖς **f**³⁵ **NA** [98%] RP, HF, OC, TR, CP | 1 ἐν **P**⁴⁶B [2%] [NU]

² ψάλλοντες ἐν τῇ καρδίᾳ **f**³⁵ (86.5%) RP, HF, OC, TR, CP | 234 (7.8%) | 134 **P**⁴⁶**XB** (0.8%) NU | 12 ταις καρδίαις **A** (4.5%) | two other variants (0.3%)

³ θεοῦ **f**³⁵ [70%] HF, TR | χριστοῦ **P**⁴⁶**XA, B** [29%] RP, OC, CP, NU | three other readings [1%]

⁴ υποτασσεσθε **f**³⁵ (86.2%) RP, HF, OC, TR, CP | υποτασσεσθαι (3.5%) | υποτασσεσθωσαν **XA, I** (9.1%) | υποτασσεσθω (0.7%) | --- **P**⁴⁶B (alone) NU | one other variant (0.2%)

⁵ ὅτι **f**³⁵ **P**⁴⁶**XA, B** [85%] RP, HF, CP, NU | 1 ο [15%] OC, TR (OC is in small print.)

⁶ καὶ αὐτὸς ἐστὶν **f**³⁵ [98%] RP, HF, OC, TR, CP | 2 **P**⁴⁶**XA, B, I^v, 048** [2%] NU

⁷ ἀλλ’ *rell* ECM | ἀλλὰ **B** [0.5%] NU

⁸ ὥσπερ **f**³⁵ [94%] RP, HF, OC, TR, CP | ὡς **XA** [6%] NU | ὅτι **P**⁴⁶ | --- **B**

⁹ ἰδίοις **f**³⁵ **A** [98%] RP, HF, OC, TR, CP | --- **P**⁴⁶**XB** [2%] NU

¹⁰ εαυτῶν **f**³⁵ [98%] RP, HF, OC, TR, CP | --- **XA, B, 048** [2%] NU | one other reading

¹¹ αὐτήν **f**³⁵ [94%] RP, HF, OC, TR, CP | αὐτὸς **P**⁴⁶**XA, B** [6%] NU

¹² ὀφείλουσιν οἱ ἄνδρες **f**³⁵ **X** [96%] RP, HF, OC, TR, CP | 1 καὶ 23 **P**⁴⁶B [3%] [NU] | ~ καὶ 231 **A, 048^v** [1%]

¹³ ἀλλὰ **f**³⁵ **P**⁴⁶**A, B** [70%] CP, NU | ἀλλ’ **X, 048** [30%] RP, HF, OC, TR, ECM

¹⁴ κύριος **f**³⁵ [80%] RP, HF, OC, TR, CP | χριστὸς **P**⁴⁶**XA, B, 048** [20%] NU

¹⁵ ἐκ τῆς σαρκὸς αὐτοῦ καὶ ἐκ τῶν ὀστέων αὐτοῦ **f**³⁵ (93.3%) RP, HF, OC, TR, CP | 12345789 (2.5%) | 56789 (0.5%) | --- **P**⁴⁶**XA, B, 048** (2.3%) NU | six other variants (1.3%) (The omission is a not very difficult case of homoioteleuton.)

31 «Ἀντὶ τούτου καταλείπει ἄνθρωπος τὸν¹ πατέρα αὐτοῦ² καὶ τὴν³ μητέρα καὶ προσκολληθήσεται πρὸς τὴν γυναῖκα αὐτοῦ, καὶ ἔσονται οἱ δύο εἰς σάρκα μίαν.» **32** Τὸ μυστήριον τοῦτο μέγα ἐστίν, ἐγὼ δὲ λέγω εἰς Χριστὸν καὶ εἰς⁴ τὴν Ἐκκλησίαν.

33 Πλὴν καὶ ὑμεῖς οἱ καθ’ ἓνα⁵ ἕκαστος τὴν ἑαυτοῦ γυναῖκα οὕτως ἀγαπάτω ὡς ἑαυτόν, ἡ δὲ γυνὴ ἵνα φοβῇται τὸν ἄνδρα.

About children

6:1 Τὰ τέκνα, ὑπακούετε τοῖς γονεῦσιν ὑμῶν ἐν Κυρίῳ,⁶ τοῦτο γάρ ἐστιν δίκαιον. **2** «Τίμα τὸν πατέρα σου καὶ τὴν μητέρα»—ἥτις ἐστὶν ἐντολὴ πρώτη⁷ ἐν ἐπαγγελίᾳ—**3** «ἵνα εὖ σοι γένηται καὶ ἔση μακροχρόνιος ἐπὶ τῆς γῆς.» **4** Καὶ οἱ πατέρες, μὴ παροργίζετε τὰ τέκνα ὑμῶν, ἀλλ’⁸ ἐκτρέφετε αὐτὰ ἐν παιδείᾳ καὶ νοουθεσίᾳ Κυρίου.

About slaves and masters

5 Οἱ δοῦλοι, ὑπακούετε τοῖς κυρίοις κατὰ σάρκα⁹ μετὰ φόβου καὶ τρόμου, ἐν ἀπλότῃ τῆς¹⁰ καρδίας ὑμῶν, ὡς τῷ Χριστῷ· **6** μὴ κατ’ ὀφθαλμοδουλίαν,¹¹ ὡς ἀνθρωπάρεσκοι, ἀλλ’ ὡς δοῦλοι τοῦ¹² Χριστοῦ, ποιοῦντες τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ ἐκ ψυχῆς, **7** μετ’ εὐνοίας δουλεύοντες,¹³ τῷ Κυρίῳ καὶ οὐκ ἀνθρώποις, **8** εἰδότες ὅτι ὁ ἐάν τι ἕκαστος¹⁴ ποιήσῃ ἀγαθόν, τοῦτο κομιεῖται¹⁵ παρὰ τοῦ¹⁶ Κυρίου, εἴτε δοῦλος εἴτε ἐλεύθερος.

9 Καὶ οἱ κύριοι, τὰ αὐτὰ ποιεῖτε πρὸς αὐτούς, ἀνιέντες τὴν ἀπειλήν, εἰδότες

¹ τον f³⁵ P⁴⁶NA,048 [99%] RP,HF,OC,TR,CP[NU] | --- B [1%]

² αυτου f³⁵ A [96%] RP,HF,OC,TR,CP | --- P⁴⁶NB [4%] NU

³ την f³⁵ P⁴⁶NA,048 [99%] RP,HF,OC,TR,CP[NU] | --- B [1%]

⁴ εις f³⁵ P⁴⁶NA [90%] RP,HF,OC,TR,CP,NU | --- B [10%]

⁵ καθ’ ἓνα *rell* | καθ’ ἓνα f³⁵ (I include this for the record and so as not to lose sight of it, but since there is evidently no difference in meaning I stay with the conventional spelling. Since the shift from τ to θ is caused by aspiration, there is no ambiguity).

⁶ εν κυριω f³⁵ P⁴⁶NA,I^v [99%] RP,HF,OC,TR,CP[NU] | --- B [1%]

⁷ εντολη πρωτη *rell* | ~ 21 [1%] CP

⁸ αλλ *rell* ECM | αλλα NA,B [1.5%] NU

⁹ κυριοις κατα σαρκα f³⁵ P⁴⁶ [90%] RP,HF,OC,TR,CP | ~ 231 NA,B [10%] NU

¹⁰ της f³⁵ P⁴⁶A,B [90%] RP,HF,OC,TR,NU | --- N [10%] CP

¹¹ οφθαλμοδουλιαν f³⁵ [60%] OC,NU | οφθαλμοδουλειαν NA,B [35%] RP,HF,TR,CP | οφθαλμοδουλειας [5%]

¹² του f³⁵ [92 %] RP,HF,OC,TR,CP | --- NA,B [8%] NU

¹³ δουλευοντες f³⁵ [70%] TR | 1 ως NA,B [30%] RP,HF,OC,CP,NU

¹⁴ ο εαν τι εκαστος f³⁵ [91%] RP,OC,TR,CP | 234 [4%] HF | ~ 412 A [4%] | ~ 423 B,NU | two other readings N

¹⁵ κομιεεται f³⁵ [98%] RP,HF,OC,TR,CP | κομισεται P⁴⁶NA,B [2%] NU

¹⁶ του f³⁵ [93%] RP,HF,OC,TR,CP | --- P⁴⁶NA,B [7%] NU

ὅτι καὶ ὑμῶν αὐτῶν¹ ὁ Κύριός ἐστιν ἐν οὐρανοῖς, καὶ προσωποληψία² οὐκ ἔστιν παρ' αὐτῶ.

Spiritual warfare

6:10 Τὸ λοιπόν,³ ἀδελφοί μου,⁴ ἐνδυναμοῦσθε ἐν Κυρίῳ καὶ ἐν τῷ κράτει τῆς ἰσχύος αὐτοῦ. **11** Ἐνδύσασθε τὴν πανοπλίαν τοῦ Θεοῦ πρὸς τὸ δύνασθαι ὑμᾶς στῆναι πρὸς τὰς μεθοδείας τοῦ διαβόλου. **12** Ὅτι οὐκ ἔστιν ἡμῖν ἡ πάλῃ πρὸς αἷμα καὶ σάρκα, ἀλλὰ πρὸς τὰς ἀρχάς, πρὸς τὰς ἐξουσίας, πρὸς τοὺς κοσμοκράτορας τοῦ σκότους τοῦ αἰῶνος⁵ τούτου, πρὸς τὰ πνευματικὰ τῆς πονηρίας ἐν τοῖς ἐπουρανίοις. **13** Διὰ τοῦτο ἀναλάβετε τὴν πανοπλίαν τοῦ Θεοῦ, ἵνα δυνηθῆτε ἀντιστῆναι ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ πονηρᾷ, καὶ ἅπαντα κατεργασάμενοι, στήναι.

14 Στήτε οὖν, περιζωσάμενοι τὴν ὀσφὺν ὑμῶν ἐν ἀληθείᾳ, καὶ ἐνδυσάμενοι τὸν θώρακα τῆς δικαιοσύνης, **15** καὶ ὑποδησάμενοι⁶ τοὺς πόδας ἐν ἐτοιμασίᾳ τοῦ εὐαγγελίου τῆς εἰρήνης· **16** ἐπὶ⁷ πᾶσιν, ἀναλαβόντες τὸν θυρεὸν τῆς πίστεως, ἐν ᾧ δυνησέσθε πάντα τὰ βέλη τοῦ πονηροῦ τὰ⁸ πεφυρωμένα σβέσαι· **17** καί, τὴν περικεφαλαίαν τοῦ σωτηρίου δέξασθαι⁹ καὶ τὴν μάχιαν τοῦ Πνεύματος, ὃ ἐστιν ῥῆμα Θεοῦ· **18** διὰ πάσης προσευχῆς καὶ δεήσεως προσευχόμενοι ἐν παντὶ καιρῷ ἐν Πνεύματι, καὶ εἰς αὐτὸ τοῦτο¹⁰ ἀγρυπνοῦντες ἐν πάσῃ προσκαρτερήσει καὶ δεήσει περὶ πάντων τῶν ἁγίων—**19** καὶ ὑπὲρ ἐμοῦ, ἵνα μοι δοθῇ¹¹ λόγος, ἐν ἀνοίξει τοῦ στόματός μου, ἐν παρρησίᾳ γνωρίσαι τὸ μυστήριον τοῦ εὐαγγελίου, **20** ὑπὲρ οὗ πρεσβεύω ἐν ἀλύσει· ἵνα ἐν αὐτῷ παρρησιάσωμαι, ὥς δεῖ με λαλῆσαι.

Closing greetings

6:21 Ἵνα δὲ εἰδῆτε καὶ ὑμεῖς¹² τὰ κατ' ἐμέ, τί πράσσω, πάντα ὑμῖν γνωρίσει¹³ Τυχικός, ὁ ἀγαπητὸς ἀδελφὸς καὶ πιστὸς διάκονος ἐν Κυρίῳ· **22** ὃν ἔπεμψα πρὸς ὑμᾶς εἰς αὐτὸ τοῦτο· ἵνα γνῶτε τὰ περὶ ἡμῶν καὶ παρακαλέσῃ τὰς καρδίας ὑμῶν.

¹ ὑμων αυτων f³⁵ [91%] RP, HF, OC, TR | ~ 2 και 1 P⁴⁶ A, B [5%] NU | ~ εαυτων και 1 K | 1 και 2 [3%] CP | four other variants [1%]

² προσωποληψια *rell* | προσωπολημψια K A, B [1%] NU

³ το λοιπον f³⁵ [97%] RP, HF, OC, TR, CP | του λοιπου P⁴⁶ K A, B, I [3%] NU

⁴ αδελφοι μου f³⁵ (88.8%) RP, HF, OC, TR, CP | 1 (A) (7.9%) | --- P⁴⁶ K B, I (3.3%) NU

⁵ του αιωνος f³⁵ (97.2%) RP, HF, OC, TR, CP | --- P⁴⁶ K A, B (2.8%) NU

⁶ υποδησαμενοι *rell* | υποδυσσαμενοι [25%]

⁷ επι f³⁵ A [96%] RP, HF, OC, TR, CP | εν P⁴⁶ K B [4%] NU

⁸ τα f³⁵ K A [99%] RP, HF, OC, TR, CP [NU] | --- P⁴⁶ B [1%]

⁹ δεξασθαι f³⁵ A [94%] RP, HF | δεξασθε P⁴⁶ K B [5%] OC, TR, CP, NU | --- [1%]

¹⁰ τουτο f³⁵ [97%] RP, HF, OC, TR, CP | --- K A, B [3%] NU

¹¹ μοι δοθη f³⁵ A, B [96%] RP, HF, OC, CP, NU | ~ 21 K | 1 δοθειη [3%] TR | μη 2 [1%]

¹² ειδητε και υμεις f³⁵ B (83.4%) RP, HF, OC, TR, CP, NU | ιδητε 23 (4%) | ~ 231 I (9.3%) | ~ 23 ιδητε K A (1.7%) | 1 P⁴⁶ (0.8%) | five variants with ημεις (0.8%)

¹³ υμιν γνωρισει f³⁵ A [95%] RP, HF, OC, TR, CP | ~ 21 P⁴⁶ K B [5%] NU

23 Εἰρήνη τοῖς ἀδελφοῖς, καὶ ἀγάπη μετὰ πίστεως, ἀπὸ Θεοῦ Πατρὸς καὶ Κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ.

24 Ἡ χάρις μετὰ πάντων τῶν ἀγαπώντων τὸν Κύριον ἡμῶν, Ἰησοῦν Χριστόν, ἐν ἀφθαρσίᾳ. Ἀμήν.^{1,2}

¹ αμην f³⁵ [97%] RP,HF,OC,TR,CP | --- P⁴⁶8A,B [3%] NU

² The citation of f³⁵ is based on thirty-seven MSS—18, 35, 201, 204, 328, 386, 394, 444, 604, 757, 824, 928, 986, 1072, 1075, 1100, 1248, 1249, 1503, 1548, 1617, 1637, 1725, 1732, 1761, 1855, 1864, 1865, 1892, 1897, 2080, 2352, 2431, 2466, 2554, 2587 and 2723—all of which I collated myself. 928, 1864, 2554 and 2723 are ‘perfect’ representatives of f³⁵ in Ephesians, as they stand, as were the exemplars of another ten. The uniformity is impressive. Since these MSS come from all over the Mediterranean world (Sinai, Jerusalem, Patmos, Constantinople, Bucharest, Aegean, Trikala, Meteora, Athens, Mt. Athos [eight different monasteries], Grottaferrata, Vatican, etc.) they are certainly representative of the family, giving us the precise family profile—it is reflected in the Text without exception.

In the statements of evidence I have included the percentage of manuscript attestation for each variant, within either () or []. I have used () for the evidence taken from *TuT*, which I take to be reasonably precise. For the variant sets that are not covered there I used ECM, supplementing from other sources where possible (von Soden, Scrivener and Tischendorf)—the percentages offered, I have used [] for these, are extrapolations based on a comparison of these sources.

I venture to predict, if complete collations ever become available, that for any non-Byzantine variants listed with 5 to 1% support (in my apparatus) the margin of error should not exceed ±1%; for non-Byzantine variants listed with 10 to 6% support the margin of error should hardly exceed ±3%; where there is some division among the Byzantine witnesses the margin of error should rarely exceed ±15%. However, I guarantee the witness of Family 35.